

PRITARTA

Kauno miesto savivaldybės tarybos

2013 m. ....

sprendimu Nr. ....

PATVIRTINTA

Kauno Tirkiliškių pradinės mokyklos

direktoriaus 2013 m. ....

įsakymu Nr. ....

KAUNO TIRKILIŠKIŲ MOKYKLOS-DARŽELIO IKIMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

Kauno Tirkiliškių mokykla-darželis – juridinis asmuo, nesiekianti pelno Kauno miesto savivaldybės institucija. Adresas: M. Yčo g. 2 ir Dvarų g. 49, įstaigos kodas 191094715. Tel. 8 37 39 26 11, el. paštas tirkiliskiupm@takas.lt, internetinis adresas <http://www.tirkiliskiupradine.lt>.

Mokykla-darželis savo veiklą grindžia Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos švietimo ir kitais įstatymais, Vaiko teisių konvencija, Vaiko gerovės valstybės politikos koncepcija, Valstybine švietimo strategija, kitais Lietuvos Respublikos nutarimais. Ikimokyklinio ugdymo programa atliepia Kauno miesto savivaldybės strateginio švietimo plano, Tirkiliškių mokyklos-darželio strateginio plano 2013-2015 m. nuostatas.

Nuo 2013-09-01 Tirkiliškių mokykloje-darželyje veiks viena darželio grupė, priešmokyklinė grupė ir šešios pradinės klasės. Darželio grupę lankys vaikai nuo 3 iki 5 metų. Grupė dirbs nuo 7.30 iki 18 valandos. Baigę šią grupę, vaikai pereis į priešmokyklinę grupę, o ją baigę – į pirmąją klasę.

Bus teikiamos logopedo paslaugos vaikams, turintiems kalbos ir komunikacijos sutrikimus.

Didžiąją vaikų veiklos dalį sudaro žaidimai. Todėl labai svarbu, kad veiklos centras būtų aprūpintas įvairiapusiškais priemonėmis. Auklėtoja kas savaitę ar dvi savaites atnaujins ir keis priemones centre. Naujos priemonės sužadina vaikų smalsumą, norą pažinti ir suteikia naujų mokymosi galimybių.

Išryškėjus vaiko gabumams vienai ar kitais sričiai, kalbama su tėvais ir sudaromos sąlygos tiems gabumams vystyti. Vaikai, turintys meninių gebėjimų ar norintys vaidinti, galės lankyti muzikos būrelį, dailės ir dramos užsiėmimus.

Vaikų ir tėvų poreikių tenkinimas

Pagrindinis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymo ir ugdymosi metodas – žaidimas. Grupės erdvės bus suskirstytos veiklos centrais, kurie bus aprūpinti reikiama įranga, priemonėmis, žaislais. Auklėtoja nuolat atnaujins ir keis priemones centruose. Naujos priemonės sužadina vaikų smalsumą, norą pažinti ir suteikia naujų ugdymosi galimybių.

Išryškėjus vaiko gabumams, bus kalbama su tėvais ir sudaromos sąlygos tiems gabumams vystyti. Vaikai, turintys meninių gebėjimų ar norintys vaidinti, galės lankyti muzikos būrelį, dailės ir dramos užsiėmimus.

Sužinoti bendruomenės lūkesčius ir nuomonę vienais ar kitais klausimais, du kartus metuose (esant reikalui ir dažniau) bus atliekamos apklausos. Su tėvais bus tariamasi, koks bus darželio darbo laikas, vaikų maitinimų skaičius, darbas vasaros metu, papildomas vaikų ugdymo organizavimas, ugdymo proceso organizavimas ir ugdomosios aplinkos kūrimas. Tėvų pageidavimu įstaiga ugdymo turinį papildys, kviesdama profesionalius meno kolektyvus, darželio ugdytiniais organizuos išvykas į teatrus .

Nuolat bus lankomi mieste esantys edukaciniai objektai. Plėtojama socialinė partnerystė su odontologijos klinika „Topdenta“. Darželio grupė ugdymą organizuos rengdama projektus, kurie kiekvienais metais bus vykdomi, tai Kaziuko mugė, Rudenėlio šventė, reginys „Parodyk save“ ir sporto šventė „Stiprinkime sveikatą kartu“.

Įstaigos savitumas

Labai graži ir ekologiška yra Tirkiliškių mokyklos-darželio aplinka. Turime vaismedžių alėją, auga įvairūs medžiai, kurie ne tik puošia teritoriją, bet ir suteikia galimybę tyrinėjimui ir pažinimui. Tekėdamas per Kauno miestą Nemunas skiria Aleksoto regioną nuo Senamiesčio. Tirkiliškių mokykla–darželis priklauso Aleksoto seniūnijai, kuri turi ypatingai daug žymių Kauno objektų: Kauno VDU Botanikos sodą, Kauno aviacijos muziejų, Kauno apžvalgos ratą, kurį pasiekama su funikulieriumi ir daug kitų lankytinų vietų.. Aleksote, netoli darželio, auga Senoji šimtametė obelis. Minėti objektai padeda kurti ir įvairinti ugdymo procesą, taikyti netradicinius ugdymo (si) būdus.

Rengiant programą skiriamas didelis dėmesys emocinio intelekto lavinimui. Svarbu, kad vaikas turtintų savo patirtį ir realiai gebėtų ją pasinaudoti.

Bus puoselėjama vaiko asmenybė bendradarbiavimo ir pagalbos dvasia, mokoma atjausti ne vien žmogų, bet ir gyvūnus bei augalus. Vaikai gebės ir paprastuose dalykuose pastebėti grožį. Muzikos, dailės ir dramos užsiėmimai padės atrasti muzikos, spalvų grožį. Pasivaikščiavimo

kieme metu vaikai ieškos grožio paprastuose dalykuose: gėlės žiede, rasos laše, nukritusio lapo spalvose, formoje ir pan.. Grožinės literatūros pagalba bus lavinamas emocinis intelektas.

Įstaigos pedagogams artimos humanistinės pedagogikos idėjos, ekologinis ugdymas. Ugdymas orientuotas į vaiką, skatinama vaiko asmenybės sklaida ir glaudus bendravimas su šeima. Vaikai turi norimos veiklos pasirinkimo laisvę, patys renkasi veiklą viename ar kitame centre. Ugdymo procese tiek darželyje, tiek ir mokykloje aktyviai dalyvauja šeima.

Įstaigos struktūra sudarys galimybes skirtingo amžiaus vaikams (nuo 3 metų iki 11 metų) lankyti vieną ugdymo įstaigą. Išvengiama adaptacijos naujoje ugdymo įstaigoje. Patogu ir vaikų bei mokinių tėveliams, kurie augina skirtingo ikimokyklinio ir mokyklinio amžiaus vaikus. Priimant vaikus į įstaigą, prioritetas teikiamas lankančių vaikų broliams ir sesėms.

Vaikai, baigę ikimokyklinio ugdymo grupę, nuosekliai pereis į priešmokyklinio ugdymo grupę. Ugdytiniai gebės dalintis žaislais ar kitais daiktais su kitais, mokės patys norimam darbui pasirinkti atitinkamas priemones, iškilusius konfliktus bandys spręsti taikiais būdais. Vaikai mokės dirbti bendraudami ir bendradarbiaudami.

Pedagogų pasirengimas

Tirkiliškių mokykloje-darželyje dirbs kompetentingi pedagogai: ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio ugdymo, muzikos, šokių, dailės.

Perspektyva

Ikimokyklinio ugdymo programa bus atnaujinama, atsižvelgiant į kintančias sąlygas, įstaigos struktūrinius pasikeitimus.

II. IKIMOKYKLINIO UGDYMO PRINCIPAI

Individualumo principas- vaiko socialinis, intelektualinis, fizinis ir emocinis vystimasis, ugdymas ir ugdymasis yra integralus, visuminis.

Partnerystės su šeima principas – geri ugdymo rezultatai pasiekiami tik glaudžiai bendradarbiaujant su šeima, stengiantis sužinoti tėvų nuomonę įvairiais klausimais ir tėvelius nuolat įtraukiant į ugdymo procesą.

Demokratiškumo principas – ugdymas grindžiamas demokratinėmis nuostatomis. Vaikams suteikiama galimybė būti aktyviems, gerbti kitus, atsakyti už savo ir kitų veiksmus, bendrai veikti, kalbėti laisvai ir atvirai. Vaikams sudaromos veiklos pasirinkimo galimybės, kurios ateityje padės pasirengti būsimam priešmokykliniam ugdymui (si).

Prieinamumo principas – ugdymo turinys taikomas atsižvelgiant į kiekvieno vaiko individualius gebėjimus, poreikius.

III. TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

Ikimokyklinio ugdymo tikslas - atsižvelgiant į pažangiausias mokslo ir visuomenės raidos tendencijas, kurti sąlygas padedančias vaikui tenkinti prigimtinius, kultūros, taip pat ir etninės, socialinius, pažintinius poreikius.

Ikimokyklinio ugdymo programos uždaviniai:

- Siekti, kad kiekvienas vaikas tenkintų pagrindinius savo poreikius: saugumo, aktyvumo, judėjimo, saviraiškos.
- Garantuoti vaikui saugų, grįstą pagarba kiekvienam asmeniui, džiugų ir kūrybingą laiką, praleistą ikimokyklinėje grupėje.
- Stiprinti vaikų psichinę ir fizinę sveikatą.
- Plėtoti vaiko emocinę, socialinę ir kultūrinę patirtį
- Sudaryti sąlygas vaiko individualumo atskleidimui.
- Ugdyti vaiko kūrybiškumą, atsakomybę, dėkingumą, žadinti jautrumą aplinkiniams ir aplinkai.

IV. UGDYMO TURINYS, METODAI, PRIEMONĖS

Programa skiriama Kauno Tirkiliškių mokyklos-darželio ikimokyklinukams nuo 3 iki 5 metų amžiaus.

Tikslai, uždaviniai, didaktinės nuostatos yra bendri visiems ikimokyklinukams, nes programa bus vykdoma vieningai, nuosekliai ir palaipsniui nuo 3 metų. Temos vystomos pagal vaikų amžių ir jų gebėjimus, išdėstytos atsižvelgiant į metų laikus ir kalendorines šventes.

Kad aiškiau būtų atskleistas turinys, temos išskirtos į potemes. Ugdymo turinyje numatomos temos savaitei ar dviem. Išnagrinėtos temos apibendrinamos ir organizuojama šventė, viktorina ar atliktų darbų, projektų paroda temos užbaigimui. Galimos temos, kurias pasiūlys patys vaikai ar susidariusi situacija.

Ugdymo turinys išdėstytas remiantis gamtos ciklų kaita. Ugdymo turinyje jaučiamas gamtos cikliškumo ryšys su kalendorinėmis šventėmis. Savarankiškumo įgūdžiai puoselėjami ugdytinių veikloje.

Parenkant temas atsižvelgta į turimą darbuotojų patirtį, į gamtos cikliškumą, kad temas galima būtų pritaikyti prie darželio sąlygų, kad būtų puoselėjamas tautiškumas, žmogiškos vertybės ir neatsiejamas ryšys su gamta ir pagarba Žemei.

Kasdien bus vedamas „Labas rytas“, du kartus savaitėje vaikai sportuos salėje ar mokyklos aikštyne ir du kartus savaitėje žais, dainuos, improvizuos aktų salėje. Medžiaga veiklos centruose bus atnaujinama ir papildoma kiekvienai temai.

BUS TAIKOMI metodai: žaidimas, pokalbis, vaidinimas ir improvizavimas, tyrinėjimai, eksperimentai, savarankiška vaiko veikla, pedagogo pavyzdys, individuali pedagogo ir kitų specialistų veikla, knygelių skaitymas, ekskursijos, šventės ir projektai.

BUS NAUDOJAMOS priemonės: video-audio medžiaga, muzikos įrašai, logiko primo, logiko piccolo žaidimai ir rėmeliai, sportinis inventorių, stalo ir konstrukciniai žaidimai, muzikos instrumentai, , grožinė literatūra ir enciklopedijos.

Ugdomosios kompetencijos:

Socialinė kompetencija

Pažinimo kompetencija

Kalbos ir komunikavimo kompetencija

Meninė kompetencija

Sveikatos saugojimo kompetencija

TEMA	POTEMĖS	NUMATOMAS TURINYS	APLINKA, PRIEMONĖS
<p>„Aš mažas žmogiukas“ <i>Siekti, kad:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • kiekvienas vaikas adaptuotųsi naujoje aplinkoje, suvoktų kas esąs. • Susipažintų su grupės vaikais bei ugdytojais. • Susipažintų su grupės ir bei darželio aplinka. • Supažindintų su žmogaus kūnu. • Gebėtų papasakoti apie savo šeimą. • Ugdytųsi kalbinės kultūros įgūdžiai, pratintųsi kalbėti normaliu tonu. 	<p>„Mano grupė ir grupės draugai“</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Pasakau kas aš esu (vardas, pavardė, lytis, tautybė ir kt.) ✚ Žinau auklėtojų bei grupės draugu vardus. ✚ Įsidėmiu savo vieteles grupėje, rūbinėje, prausykloje ir kt. ✚ Orientuojuosi veiklos centruose. ✚ Moku paprašyti pagalbos. 	<p>Grupė, kitos įstaigos patalpos, įstaigos aplinka lauke.</p>
	<p>„Aš ir mano kūnas“</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Vartau knygeles, enciklopedijas, kuriose supažindinama su žmogaus kūnu. ✚ Gebu įvardinti žmogaus kūno dalis, sužinau apie jų reikšmę žmogaus organizmui ✚ Jaučiu (šiuurkštu, švelnu, šalta, šilta), užuodžiu, matau, girdžiu t.t. ✚ Sudarome ūgio, pėdučių diagramas, delnų diagramas.. 	<p>Grupė, medicinos kabinetas „Sveikatos rate,,</p>
	<p>„Mano artimiausi draugai-šeima“</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Žinau kas yra šeima (šėimos sudėtis, „pareigos“) ✚ Žinau savo šėimos narių vardus, lytis, amžių. ✚ Piešiu savo šėimos narius. ✚ Klausausi bei kalbu apie vienišus žmones, našlaičius. ✚ Vartau atsineštus šėimos albumus. 	<p>Grupė.</p>

Ugdamosios kompetencijos:

Socialinė kompetencija

Sveikatos saugojimo kompetencija. Ypač didelis dėmesys skiriamas vaikų psichinei ir fizinei sveikatai. Svarbu, kad vaikai išmokyti konfliktus spręsti taikiu būdu, išklausti vienas kitą.

Meninė kompetencija

Pažinimo kompetencija

Kalbos ir komunikavimo kompetencija

TEMA	POTEMĖS	NUMATOMAS TURINYS	APLINKA, PRIEMONĖS
„Sveikata ir sportas“ <i>Siekti, kad :</i> <ul style="list-style-type: none"> • Plėstųsi vaikų žinios apie įvairias sporto šakas. • Vaikai daug sportuotų. • Ugdytųsi vaikų higieniniai įgūdžiai. • Prižiūrėtų savo išorę ir kūną, taisyklingą kalbą. • Prižiūrėtų dantukus. • Plėstųsi vaikų žinios apie vaisius, daržoves, grybus, uogas. • Sveikai maitintųsi.	„Stprinkime sveikatą kartu“	<ul style="list-style-type: none"> • Vartau knygeles, žurnalus, enciklopedijas. • Gebu pažinti keletą sporto šakų. • Žaidžiu įvairius judrius žaidimus. • Moku dalintis su kitais.	Grupė, sporto salė, darželio kiemas.
	„Esu švarus ir tvarkingas“	<ul style="list-style-type: none"> • Rūpinuosi savo išvaizda, kalba. • Suprantu kas yra kūno higiena. • Tvarkau žaidimų kampelius. • Saugau ir prižiūriu (tvarkingai susidedu) savo drabužėlius. • Padedu draugui.	Grupė, logopedinis kabinetas.
	„Sveiki dantukai –sveikata ir grožis“	<ul style="list-style-type: none"> • Moku teisingai valyti dantukus. • Žinau dantukų pavadinimus. • Susipažįstu su sveiko maisto piramide.	Grupė, salė, odontologijos kabinetas,, Topdenta,,
	„Rudens gėrybių kraitelė“	<ul style="list-style-type: none"> • Vartau knygeles, paveikslėlius, kuriuose pavaizduota rudens gerybės. • Žinau daržovių, vaisių bei kitų gėrybių pavadinimus. • Piešiu, lipdau, aplikuoju.	Grupė,aktų salė.

Ugdomosios kompetencijos:

Socialinė kompetencija

Pažinimo kompetencija

Kalbos ir komunikavimo kompetencija

Meninė kompetencija

Sveikatos saugojimo kompetencija

TEMA	POTEMĖS	NUMATOMAS TURINYS	APLINKA, PRIEMONĖS
<p>„Metų laikai-kalendorinis ratas“</p> <p>Siekti ,kad :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vaikai valdytų savo jausmus, emocijas. • Išsiaiškintų kuo skiriasi diena nuo nakties. Skirtų dienos bei nakties šviesulius. * Gerbtų pagyvenusio amžiaus žmones. • Pradėtų suprasti, kad ugnis ne tik naudinga, bet ir pavojinga. • Aptartų Vėlinių prasmę. • Vaikai suvoktų, jog sulaukus Šv. Kalėdų baigiasi tamsusis metų laikotarpis. 	<p>„Jausmai“</p>	<ul style="list-style-type: none"> + Stebiu paveikslėlius su mimikomis. + Moku įvardinti emocijas matytas paveikslėliuose. + Suprantu sąvokas: linksmas, liūdnas, geras, piktas. + Randu knygelėse, žurnaluose paveikslėlių su įvairiomis mimikomis. + Suprantu kada kaip jaučiasi mane supantys žmonės. 	<p>Grupė, aktų salė.</p>
	<p>„Dieną keičia naktis“</p>	<ul style="list-style-type: none"> + Stebiu, ieškau knygelėse, žurnaluose dienos ir nakties būdingų ženklų, atpažįstu juos. + Piešiu, aplikuoju paros laikus, pastebiu jų skirtumus. + Lankstau , karpau – diena, naktis. + Suprantu kas yra saulė, mėnulis, žvaigždės. 	<p>Grupė,</p>
	<p>„Šventoji ugnelė“</p>	<ul style="list-style-type: none"> + Žinau ugnies šaltinius. + Suprantu žvakelių deginimo prasmę per Vėlines. + Iš antrinių žaliavų „gaminu žvakeles“. + Pasakoju apie savo senelius. 	<p>Grupė, aktų salė, bažnyčia, kapinės.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Ruoštųsi Šv. Kalėdoms. • Suvoktų, kodėl keičiantis laikui – metų laikams – keičiasi ne tik žmonių apranga, bet ir gamtos rūbas. • Vaikai globotų žvėrelius, paukštelius, jais rūpintųsi. • Suprastų kas yra sniegas, iš kur jis atsiranda, koku metų laiku būna sniegas. 	<p>„Adventas. Tyliai laukiame Kristaus“</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Gaminame Advento kalendorių. ✚ Puošiamės aplinką. ✚ Aptariame Advento laikotarpio bei Šv. Kalėdų tradicijas. ✚ Vaikų Kalėdinė šventė. 	<p>Grupė, aktų salė, bažnyčia</p>
	<p>„Metų laikai“</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Skiriami ir atpažįstami metų laikai. ✚ Įvardiju žmonių aprangą skirtingu metų laiku. ✚ Pastebiu, kad keičiasi ir paros „rūbas“ – ilgėja dienos. 	<p>Grupė,</p>
	<p>„Paukštelių, žvėrelių globa žiemą“</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Gaminame lesyklėles, į kurias kasdien paberiam trupinėlių. ✚ Pažįstu keletą Lietuvoje žiemojančių paukščių. 	<p>Grupė, įstaigos kiemas.</p>
	<p>„Žiemos ypatybės“</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Stebiu sniegą lauke, atsinešus į grupę. ✚ Žinau iš kur atsiranda sniegas ir koku metų laiku jis būna. ✚ Piešiu, lipdau snaiges, senius besmegenius. ✚ Lipdau įvairias skulptūras iš sniego, žaidžiu su sniegu, dažau gvašu. 	<p>Grupė, įstaigos kiemas.</p>

Ugdomosios kompetencijos:

Socialinė kompetencija

Pažinimo kompetencija

Kalbos ir komunikavimo kompetencija

Meninė kompetencija

TEMA	POTEMĖS	NUMATOMAS TURINYS	APLINKA, PRIEMONĖS
<p>„Mano Tėvynė- Lietuva“ <i>Siekti, kad:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Supažindintų su miesto mikrorajonais, lankytinomis vietomis, muziejais ir kt. • Lankytųsi muziejuose, teatruose ir kt. • Skirtų Lietuvos simboliką. • Suvoktų miesto ir kaimo skirtumus. • Ugdytų meilę Lietuvos gamtai. • Suprastų žemdirbių triūso naudą. • Žinotų senovės lietuvių amatus. 	<p>„Mano miestas Kaunas“</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Vartau knygeles, atvirukus ir atpažįstu kai kurias miesto žymias vietas. ✚ Žinau savo mikrorajoną, gatvę, namo Nr. ✚ Piešiu savo miestą. 	<p>Grupė, aplinka lauke. Lankymasis mieste.</p>
	<p>„Sužinau Lietuvos miestus“</p>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Žinau kai kurių Lietuvos miestų pavadinimus. ✚ Žinau Lietuvos sostinę, uostą. ✚ Gebu parodyti didžiausius Lietuvos miestus žemėlapyje. ✚ Pasakoju kur gyvena seneliai, giminės. 	<p>Grupė, Aleksoto vaikų biblioteka.</p>
	<p>„Lietuva – Tėvynė mano“</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Klausausi Lietuvos himno. ✚ Skiriu Lietuvos simboliką – herbą, vėliavą. ✚ Žinau Lietuvos šventes: Vasario 16, Kovo 11. ✚ Piešiu, klijuoju vėliavą, pilis. ✚ Dalyvauju minėjimuose. 	<p>Grupė, aktų salė.</p>
	<p>„Mūsų senolių gyvenimas“</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Suprantu kuo skiriasi miestas nuo kaimo. ✚ Pasakoju apie apsilankymą kaime. ✚ Surengiu parodą „Pas senelius kaime“. 	<p>Grupė, Alesoto vaikų biblioteka.</p>
	<p>„Amatai. Kaziuko mugė“</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Apžiūrinėju senovinius rakandus. ✚ Žinau senuosius amatus. ✚ Bandau „austi“, „žiesti“, „pinti krepšius“... ✚ Dalyvauju „Kaziuko mugėje“. 	<p>Grupė, salė,</p>

Ugdomosios kompetencijos:

Socialinė kompetencija

Pažinimo kompetencija

Meninė kompetencija

Sveikatos saugojimo kompetencija

Kalbos ir komunikavimo kompetencija

TEMA	POTEMĖS	NUMATOMAS TURINYS	APLINKA, PRIEMONĖS
„Gamtos budinimas“ <i>Siekti kad :</i> * Vaikai gerbtų, mylėtų ir saugotų žemę. * Mokėtų džiaugtis bundančia gamta. * Lauktų iš šiltų kraštų sugrįžtančių paukštelių. <ul style="list-style-type: none"> • Suvoktų, koks svarbus yra vanduo bei iš kur jis gaunamas. • Paaiškintų lietuvių liaudies raštų simbolius. • Padėtų suprasti Šv. Velykų prasmę. Džiaugtis pavasario švente. 	„Gamtos budimas. Žemės diena“	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Stebiu bundančią gamtą. ✚ Kalbamės apie teršiamą gamtą. ✚ Piešiu, lipdau, aplikuoju žemės rutulį. ✚ Gaminu darbelius iš antrinių žaliavų. ✚ Paminime „Žemės dieną“ . ✚ Sėju gėlyčių sėklytes į vazonėlius. 	Grupė, įstaigos aplinka lauke, surengti išvyką į mišką, Botanikos sodas
	„Paukšteliai sugrįžta“	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Iš knygelių, enciklopedijų susipažįstu su Lietuvoje gyvenančiais paukščiais. ✚ Aplankau T. Ivanausko zoologijos muziejų. ✚ Lipdau, aplikuoju paukštelių. ✚ Darbeliams naudoju popieriaus plastiką. ✚ Šventė „Sveiki gyvi, paukščiai“ 	Grupė, Aleksoto biblioteka, salė, Zoologijos muziejus
	„Raštų įvairovė“	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Stebiu raštus lietuvių tautiniuose drabužiuose, buities rakanduose. ✚ Bandau atkurti gamtoje matytus raštus. ✚ Ruošiuosi Šv. Velykų šventei. 	Grupė, aktų salė.

	„Velykinis margutis“	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Marginu kiaušinius, suprantu marginimo prasmę. ✚ Surengiame Šv. Velykų šventę. ✚ Surengiame margučių ridenimo varžybas. ✚ Suprantu ridenimo prasmę, papročius. 	Grupė, salė, darželio kiemas.
--	-----------------------------	---	-------------------------------

Ugdomosios kompetencijos:
 Sveikatos saugojimo kompetencija
 Pažinimo kompetencija
 Komunikavimo kompetencija
 Meninė kompetencija
 Socialinė kompetencija

TEMA	POTEMĖS	NUMATOMAS TURINYS	APLINKA, PRIEMONĖS
<p>„Be vandens nebus gyvybės. Ekologija“</p> <p>Siekti, kad:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Susipažintų su lauko, sodo, gėlyno žydinčiais augalais (gėlėmis, krūmais, medžiais). • Gebėtų skirti vabalėlius, vabzdžius, drugelius, šliužus. • Suvoktų iš kur atsiranda vanduo (aiškintis ir suprasti nuolatinį vandens kitimą ir judėjimą, supažindinti su vandens savybėmis). • Suvoktų vandens reikšmę gyvybei. • Susipažintų su įvairiais vandens telkiniais. • Suvoktų kas ir kaip teršia vandens telkinius, kaip svarbu saugoti vandenį nuo taršos. • Susipažintų su vandens fauna ir flora. • Pateiktų pavyzdžių kur naudojamas vanduo 	<p>„Žydinti augmenija“</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Vartau knygeles, enciklopedijas, stebiu paveikslėlius. ✚ Stebiu žydinčius augalus, gebu juos įvardinti. ✚ Persodinu sėjinukus į gėlyną. ✚ Piešiame, aplikuojame įvairias gėlytes, žiedelius. ✚ Švenčiame Motinos dieną. 	<p>Grupė, įstaigos aplinka lauke, Botanikos sodas.</p>
	<p>„Kas gyvena žolėje?“</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Vartau knygeles, enciklopedijas, kuriose susipažįstu su įvairiais vabalėliais, vabzdžiais, šliužais. ✚ Gebu skirti dažniau žolėje sutinkamus vabalėlius. ✚ Lauke ieškau ir stebiu vabalėlius, drugelius, sraigės. ✚ Tyrinėju padidinauoju stiklu. ✚ Piešiu, lipdau. ✚ Atlieku įvairias užduotėles. 	<p>Grupė, Aleksoto vaikų biblioteka, aplinka lauke.</p>
	<p>„Lašelio kelionė“</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Analizuojame vandens kelionę iš dangaus į žemę ir atgal. ✚ Pasigaminame plakatą, kuriame atspindi vandens lašelio kelionė (kelio iš dangaus į žemę ir atgal). ✚ Pilstau vandenį dubenyse. Naudoju įvairaus tūrio indus. ✚ Dažau vandenį akvarele. ✚ Matuoju vandens temperatūrą (karštas, šiltas, šaltas vanduo). ✚ Piešiu debesis, lietu, vaivorykštę. 	<p>Grupė, prausykla, aktų salė.</p>

<p>(hidroelektrinės, vandens transportas, žuvininkystė, kiti vandens ištekliai (druska, gintaras, perlai, kriauklės)).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Papasakotų apie galimus atostogų praleidimų būdus – vienas jų vandens pramogos. • Susipažintų su Lietuvos kurortais. • Kalbėtų apie atostogas praleidžiamas Lietuvos bei užsienio kurortuose. • Susipažintų su Joninių (Rasų) papročiais. 			
	„Vanduo-gyvybės šaltinis“	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Žinau kai kurių vandens telkinių pavadinimus.. ✚ Suvokiu, jog gyvename „jūrinėje“ valstybėje. ✚ Stebiu savo aplinką, artimiausią vandens telkinį. ✚ Taupau vandenį namuose, darželyje. 	Grupė, Neries pakrantė.
	„Kas auga ir gyvena vandenyje“	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Vartau knygeles, paveikslėlius. ✚ Gebu įvardinti vandens gyvūnus ir keletą augalų. ✚ Suprantu vandens gyvūnų bei augalų svarbą bei naudą žmogui. ✚ Piešiu, aplikuoju vandens gyvūnus, augalus. ✚ Lankstau žuvelės, varlytes. 	Grupė, biblioteka, dailės studija.
	„Kodėl reikia žmogui vandens“	<p>Vartau knygeles.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ Pasakoju kaip ir kur naudoju vandenį. ✚ Piešiu, lankstau laivus. ✚ Žaidžiu su vandeniu, plukdau laivelius. ✚ Pasigaminu „akvariumą“ ar „jūros dugną“. 	Grupė, prausykla, kiemas.
	„Poilsis ir pramogos“	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Tyrinėju gaublį, Lietuvos žemėlapi. ✚ Žaidžiu su smėliu, vandeniu. ✚ Kalbu apie atostogas, jų praleidimo būdus. 	Grupė, kiemas.
	„Dega Joninių laužai“	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Stebiu, susipažįstu su žolynais. ✚ Išmokstu pinti vainikus. ✚ Žaidžiu lietuvių liaudies žaidimus, ratelius. ✚ Švenčiu „Rasų šventę“. 	Grupė, įstaigos kiemas.

V. UGDYMO PASIEKIMAI IR JŲ VERTINIMAS

Neatsiejama ugdymo dalis yra ugdytinių vertinimas. Ugdytiniai vertinami pradėjus lankyti darželį, norint pažinti kiekvieną vaiką, išsiaiškinti jau turimas žinias, gebėjimus, poreikius ir interesus ir tuo pačiu numatant tolimesnio ugdymo (si) kryptį, priemones bei būdus. Antras vertinimas atliekamas mokslo metų viduryje įvertinti padarytą pažangą, remiantis pirmuoju vertinimu. Ir paskutinis vertinimas atliekamas mokslo metų pabaigoje, norint įvertinti ugdymo programos tikslų ir uždavinių įgyvendinimą.

Bus nuolat matoma ir fiksuojama vaikų daroma pažanga bei pasiekimai, nustatant sritis bei kompetencijas, kuriose jiems reikia pagalbos. Vertinimas turi skatinti ugdymą (si). Įstaigoje bus vertinama aprašomuoju būdu.

Socialinė kompetencija:

Sutaria su suaugusiais ir vaikais, supranta kitų jausmus, paslaugas, padeda kitiems, geba žaisti vienas ir grupėje vaikų, laikosi taisyklių, atidus ir dėmesingas gyvūnams, augalams, gerbia ir klauso suaugusiųjų, supranta ir prisitaiko prie darželio darbotvarkės, sugeba susikaupti žaidimui, darbui, klausymui. Dominuoja valingas dėmesys, netrukdo šalia dirbantiems.

Meninė kompetencija:

Jaučia liniją, kuria, dalyvauja vaidmeniniuose žaidimuose, jaučia ritmą, supranta ir naudojami simboliais, moka valdyti piešimo ir rašymo priemones, taisyklingai jas laiko. Moka naudotis tapymo priemonėmis.

Pažinimo kompetencija:

Domisi raidėmis ir žodžiais, stebi, kas vyksta jį supančiame pasaulyje, kopijuoja savo vardą, pasakoja apie tai, kas buvo vakar, šiandien, kas bus rytoj, skaičiuoja iki 10, grupuoja, lygina ir klasifikuoja daiktus pagal vieną savybę, turi elementarių žinių apie saugų eismą, geba saugiai elgtis, išmano medžių, gėlių ir kt. augalų, gyvūnų pavadinimus, skiria spalvas, suranda jas aplinkoje ir pavadina., domisi raidėmis ir žodžiais.

Komunikavimo kompetencija:

Geba pasakoti apie tai, ką mato, pradeda sekti trumpas pasakas, istorijas, atpasakoja teksto turinį, supranta palyginimus, taisyklingai taria beveik visus kalbos garsus arba lanko logopedo užsiėmimus, pasakoja apie tai, ką sukūrė, gramatinė kalbos sandara atitinka amžių, moka atmintinai keletą eilėraščių, patarlių, mįslių, priežodžių, nuosekliai dėsto mintis. Išlavėjusi girdimoji kalba, geba atidžiai išklaudyti ir atlikti užduotis.

Sveikatos saugojimo kompetencija:

Geba saugiai elgtis buityje, lauke, žino ir žaidžia keletą judrių žaidimų. Savarankiškai ar padedant suaugusiam laikosi asmens higienos. Žino dantukų valymo taisykles ir dantukų pavadinimus, žino kokį maistą valgyti sveika. Žino kada žmonės būna sveiki ir serga, ir kas jiems gali padėti. Pasako kitiems kai pavargsta ar blogai jaučiasi. Turi žinių apie balso higieną (kalbos garsumą).

Vertina:

Auklėtoja, logopedas, muzikos pedagogas, įstaigos vadovai, tėvai.

Vertinimo būdai:

Stebėjimas, pokalbis, vaiko darbelių ir veiklos analizė, tėvų pateikta informacija, vaizdo medžiaga.

Pasiekimų dokumentavimas:

Bus formuojamas vaiko pasiekimų aplankas, į kurį bus renkama medžiaga, kuri rodys vaiko padarytą pažangą. Surinkti darbai bus aprašomi ir segami eilės tvarka. Bus kaupiami vaiko dailės ir kiti darbeliai, rašytinės kalbos pavyzdžiai, vaiko samprotavimai, idėjos, atsakymai į klausimus. Metų pabaigoje aplankas su vaiko darbais bus atiduodamas tėvams.

Vertinimo medžiaga bus panaudojama:

- tolesniam planavimui,
- ugdymo proceso tobulinimui,
- individualios vaiko pažangos siekimui,

VI. NAUDOTA LITERATŪRA

1. Ikimokyklinio ugdymo gairės. Programa pedagogams ir tėvams. Vilnius.
2. Bakūnaitė J. Humanistinio vaikų ugdymo programa. Auginu gyvybės medį. Vilnius
3. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005-04-18 įsak. Nr. 627 „Dėl ikimokyklinio ugdymo programų kriterijų aprašo“ (Žin., 2005, Nr. 52-1752).
4. Metodinės rekomendacijos ikimokyklinio ugdymo programai rengti. 2006, Vilnius
5. „Dorovė-asmenybės ugdymo pamatas: patirtis ir perspektyvos“ 2005, Kaunas
6. „Humanistinis ugdymas mokykloje“ , V. Lepeškienė, 1996. Vilnius
7. „Bendrosios programos ir išsilavinimo standartai,,
8. „Emocinis intelektas“, D. Goleman, 2003. Vilnius
9. Gučas A. Vaikų darželio pedagogika. Kaunas. , 1994
10. Vaikas ir aplinka : monografija / Ruzgienė A., Petru-ienė S. K. , Klaipėdos universiteto leidykla, 2005
11. Vaikų teisių konvencija . Vilnius, 2000